

Slavenski dom

Ste. 106

V Ljubljani, 9. maja 1936

Leto 1.

Viktor Emanuel cesar

Badoglio - podkralj Abesinije

Pariz, 9. maja. o. Tu pričakujejo z velikim zanimanjem sklepe z danesnje seje fašistovskega velikega sveta. Verjetno je, da bo glavni sklep te seje ta, da se italijanski kralj oklice za abesinskega cesarja, za podkralja Abesinije pa bo imenovan maršal Badoglio, ki je osvovitelj Abesinije njegova osebna zasluga. Zdi se, da se Angleži temu ne bodo protivil, ker bi bil sleherni odpor sprito dejstva, da imajo Italijani Abesinijo v svojih rokah, nesmisel. V zvezi s tem se pričakuje tudi postopna ukinitve sankcij, ki jo bodo Angleži izvedli previdno zaradi tega, da ne razburijo levičarskega dela javnega mnjenja v Angliji.

Badogliev proglas

Addis Abeba, 9. maja. o. Z ozirom na divjanje roparskih tolpe, ki so po odhodu neguša in po njegovem naročilu pustošile Addis Abebo, katerih delo se po nekod še zdaj vrši, je maršal Badoglio ustanovil posebno vojno sodišče za ugotovitev krivcev, ki so bili pri tem plenjenju udeleženi. Vrh tega je izdal razglas v treh jezikih, v katerem pravi, da prinaša v imenu mogočnega italijanskega kralja mir, red in disciplino. Vsakdo, kdor se bo pregrešil proti miru, varnosti, proti italijanski vojski ali proti javnemu redu, proti zasebnim lastninam ali proti življenju kogarkoli, bo postavljen pred vojno sodišče. Vsi ti pregreški se bodo kaznovali po italijanskem zakonu in bodo krivci morali povrniti tudi škodo. Poziv naroča vsemu prebivalstvu, naj javi vse tiste, ki so zadnje dni plenili, ropali in požigali.

Turskega vojaškega atašea so našli včeraj težko ranjenega v poslopiju turškega poslanstva, katerega so ranili abesinski vojaki.

Zadnji poveljnik se udal

Addis Abeba, 9. maja. Ras Seftum, poveljnik najvažnejše skupine abesinske vojske, se je včeraj predal poveljstvu italijanskega tretjega armadnega zbora z vsemi vojaki, ki jih je še ostalo pri njem.

Zavzetje Džidžige in Hararja

Džidžiga, 9. maja. Ko so italijanske čete zavzele Džidžigo, so našle tam, kakor tudi v Har-

rarju iste razmere, kakršne so bile v Addis Abebi. Divjala je revolucija, naperjena proti inozemcem, oddelki razdivjane vojske so plenili, ropali in požigali. Italijanske čete so pričakali predstavniki inozemskih kolonij, vsi mohamedanski duhovniki in francoski katoliški misijonarji. Grške, arabske in indijske trgovine so bile povečini vse oropane. Medtem, ko so Italijani čistili mesto, so druge čete naglo zasedle važne prelaze in križišča v bližini mesta, ki obvladajo cesto proti Hararju. Proti Hararju je prodirala italijanska libijska divizija, ki je po zdnjih vesteh mesto tudi zasedla.

Addis Abeba, 9. maja. AA. (Stefani). Po dnevni prekinitvi je začel vlak Addis Abeba-Džibuti danes spel voziti. Ob železniški progi čez Abesinijo je še zmerom nevarnost pred napadi razbojniških tolpe. Toda v nekaj dneh bo ta proga zavarovana z bataljoni eritrejskih Askarov, ki bodo razvrščeni ob vsej progi.

Bajka o ubogem cesarju: preproge, 25 kubičnih metrov zlata Neguš in njegovo zlato v Jeruzalemu

Jeruzalem, 9. maja. o. Abesinski cesar je prišel iz Hajte s posebnim vlakom v Jeruzalem ob 16. Z njim je prišlo tudi vse njegovo spremstvo. Na jeruzalemski postaji ga je sprejel angleški visoki komisar, vojaški in civilni odličniki mesta. Neguš je, očitno po angleški želji, odklonil vsak razgovor s časnikarji, rekoč, da je od potovanja utrujen. Z negušem se je pripeljal v Jeruzalem tudi vse njegovo bajno bogastvo. Kolodvorski delavci v Jeruzalemu so celi dve uri po prihodu vlaka izlagali iz vagonov zaboje z zlatom, dragocennostmi in preproge, ki jih je cesar že pred svojim begom spravil na varno. Zaboje z zlatom so zložili drugega na drugega in so zavzeli površino 16 kvadratnih metrov in višino odzralega moza, to je po približni cenitvi okrog 25 m³ zlata. Jasno je, da je to bogastvo vzbudilo v Jeruzalemu silno pozornost.

Haifa, 9. maja. Neguš se je izkrcal včeraj ob 11.32. Izdani so obsežni policijski ukrepi in je bilo

Padec Hararja

Addis Abeba, 9. maja. o. Včeraj popoldne so italijanske motorizirane čete prodrele do Hararja. Mesto se je nahajalo v naravnost vročnem stanju, ker so izbruhnili težki nemiri. Prebivalstvo je pobesnelo, tako da je morala abesinska mestna uprava prositi angleškega konzula, naj pomaga vzdrževati red do prihoda italijanskih čet. Angleški konzulat je namreč imel svoje vojaške oborožene s strojnimi. Tem se je posrečilo zadržati razgrajče toliko, da ni prišlo do evropskih žrtv.

Rim, 9. maja. Po uradnih podatkih meri vsa italijanska posest vstevši polotok Italijo, otoke Libijo in osvojeno abesinsko ozemlje 3.852.000 m². Prebivalstvo na tej velikanski površini šteje 57 milijonov 800.000 ljudi. To se pravi, da spada Italija zdaj med največje vesile v Evropi.

celo uglednim osebam prepovedano priti v cesarjevo bližino. Izkrčevanje se je vršilo v navzočnosti zasopnikov palestinske vlade. Tu se je nahajala tudi četa krajevne policije, ki je s fanfaro na čelu izkazala čast abesinskemu cesarju.

Neguša, cesarico, rasa Kaso in ostalo spremstvo, oblečeno v narodno nošo, je pozdravil haifski župan. Nato se je neguš odpravil s spremstvom na postajo, kjer ga je že čakal poseben vlak, da ga odpelje v Jeruzalem. Po neguševem odhodu s parnika so celi dve uri izkrčevali njegovo prtljago. Neguš je vzel s seboj venesteti zabojnik velikanske količine zlata. Te zaboje so izkrcali na nabrežju in jih stražijo močni policijski oddelki.

Abesinski konzul v Jeruzalemu je dobil iz Londona brzojavko, s prošnjo, naj prosí neguša, naj ima kratek nagovor na Američane po radiu. V ta namen so negušu ponudili veliko nagrado. Ne ve se pa, ali bo ponudbo sprejel ali ne.

Isti krogi ne prikrivajo, da bo italijanski proglas o priključitvi Abesinije, ki je že napovedan za jutri, povzročil ogorčenje velikega števila držav članic. To bi moglo dati povoda za poostreitev sankcij.

Italijanski krogi v Zenevi smatrajo priključitev že za gotovo stvar. Dodajajo pa, da je rimska vlada sklenila, da ne bo jutri objavila tega proglasa, ker hoče preprečiti mednarodne manevre, ki bi nameravali zmanjšati pomen italijanske zmage.

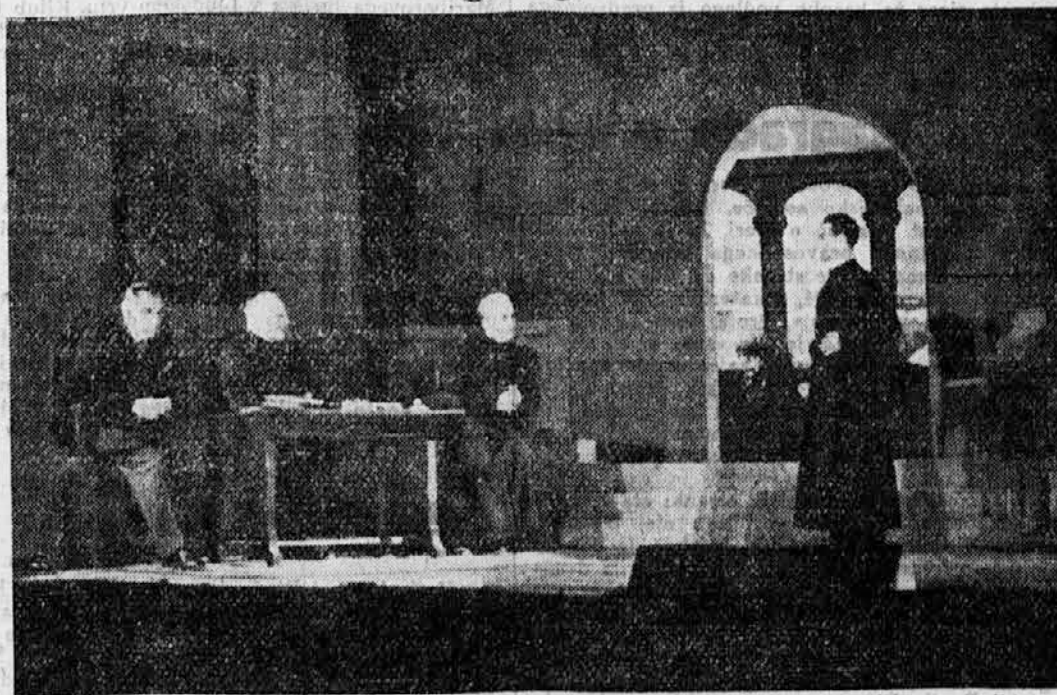
Hitler upa na Avstrijo

Dunaj, 9. maja. Neki nacionalno socialistični krogi trde, da poznajo zaupna navodila, ki krožijo med odličnimi člani nemške nacionalno socialistične stranke, po kateri nima vodja in kancelar rajha, Hitler, kakor je sam pred kratkim izjavil, nobenih sovražnih namer proti Avstriji. Ta navodila pravijo, da je Hitler prepričan, da dela zanj v Avstriji čas in da bo prišel dan, ko bodo z ostanki versajške mirovne pogodbe urejena tudi vsa druga odprta vprašanja.

Najzanimivejša točka teh navodil — iz njih se v ostalem vidi, da nemški krogi ne poznajo dovolj dejanskih političnih razmer v Avstriji — je namigavanje na nemške nade, da avstrijska vlada ne bo mogla zaradi zunanjih težkoč okrepiti svoj notranji položaj.

Rim, 9. maja. Dve lovski letali z goriškega letališča sta med vajo zadeli druga v drugo. Pilot enega letala podporočnik Vignoli se je ubil, podporočnik Lombardi, ki je vodil drugo letalo, pa se je rešil s padalom.

Iz našega gledališča

Prizor iz najbolj uspele in najmočnejše letošnje drame »Prva légija«, ki je zaradi svoje katoliške umetniške sile pričevala ves svet.

Foto dr. Ivan Bonač.

Pisec 'Propada zapada' umrl

Monakovo, 8. maja. AA. Danes je v 56. letu življenja umrl slavni nemški modroslovec Oswald Spengler.

Revolucija v Hararju

London, 9. maja. Zunanje ministrstvo je prejelo poročilo svojega poslanika v Addis Abebi sira Bartona, ki poroča, da so v Hararju izbruhnili strašni nemiri.

«Tevere» objavlja poročilo svojega vojnega poročevalca na somalijskem bojišču, ki javlja, da so motorizirani oddelki generala Grazianija davi zavzeli Harar.

Banka oropana

Newyork, 9. maja. AA. Stefani poroča: V Latoniji so roparji pri belem dnevu napadli podružnico newyorške banke National bank. Ravnatelj podružnice, ki se je uprl roparjem, je bil ubit. Med tem časom pa je nastalo streljanje in razbojnik so pobegnili, ne da bi oropali banko.

Atentat na socialiste

Stockholm, 9. maja. Nocoj je v prostorih socialističnega lista »Nytt Tid« v Göteborgu eksplodirala bomba. Povzročila je ogenj, ki pa so ga kmalu pogasili. Škoda ni velika. Današnja številka lista je izšla. Dosedanja preiskava še ni dognala krivcev.

Delitev sveta...

Tokio, 9. maja. Tiskovni vodja zunanjega ministrstva je izjavil v komentarju o zadnjem govoru zunanjega ministra Arite, da je treba po mnenju japonske zunanje politike razdeliti svet na tri velika področja: 1. na vplivno področje velikih evropskih držav; 2. na ameriško področje s prvenstvenim vplivom Zedinjenih držav in 3. na azijsko področje pod vplivom Japonske.

Nova Zveza narodov

Praga, 9. maja. List »Bohemia« je izvedel iz Kodanja, da nameravajo skandinavske države zaradi težkoč, na katere je zadnje čase nateleto Društvo narodov, ustanoviti nevtralno zvezo.

Metaxas poroča

Atene, 9. maja. m. Predsednik grške vlade g. Metaxas je bil včeraj sprejet v avdijenci pri kralju Juriju. Avdienca je trajala nad eno uro ter je predsednik vlade kralju poročal o rezultatih zasedanja Balkanskega sporazuma v Belgradu, dalje o razgovorih, ki jih je imel s predsednikom jugoslovanske vlade dr. Milanom Stojadinovićem ter o doseženem sporazumu med državami Balkanskega sporazuma.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 9. maja. M. Jutri dopoldne se vrši v veliki dvorani tukajšnje Delavske zbornice anketa o uredbi glede minimalnih delavskih mezd. Na anketo so povabljeni predstavniki vseh tukajšnjih delavskih in nameščenskih organizacij.

1000 dinarski bankovci se ponovno zamenjujejo

Belgrad, 8. maja. Naknadna zamenjava bankovcev po 1000 in 10 Din na državnih blagajnah. Sporoča se vsem zainteresiranim, da bodo počenši z 20. t. m. glavna državna blagajna in vse davčne uprave zamenjale bankovce, ki jim je rok za zamenjavo v narodni banki potekel 4. maja. To so bankovci po 1000 Din »z dotikano roseto« izdaje 30. novembra 1920, dalje 10 dinarski bankovci »rdečkaste« izdaje z dne 26. maja 1926 in 10-dinarski rdečkasti bankovci z dne 1. decembra 1929. Pravica do zamenjave teh bankovcev ne zastari. Za zamenjavo je potrebno, da lastnik bankovcev sestavi seznam bankovcev po vrsti, seriji in številki, da pa seznam podpiše s svojim polnim imenom in priimkom in napiše svoj točni naslov. Zamenjava teh bankovcev ni podvržena taksi.

Krofta odpotoval

Belgrad, 9. maja. m. Sinoči je ob 10.05 odpotoval iz Belgrada češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ki se je udeležil konference Male zveze v Belgradu. Na železniški postaji so se poslovili od njega predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, romunski zunanji minister Titulescu ter češkoslovaški in romunski poslanik na našem dvoru. Romunski zunanji minister ostane danes še v Belgradu, nakar bo zvečer odpotoval verjetno naravnost v Zenevo.

Vilder ca. Banjanin

Belgrad, 9. maja. m. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem bi se morala vršiti včeraj razprava o tožbi bivšega prvaka Samostojne demokratske stranke Večeslava Vildarja proti znanemu senatorju Jovanu Banjaninu. Razprava pa se ni mogla vršiti, ker ni bilo izkazano vabilo. Sodnik je pojasnil, da je bilo vabilo na razpravo poslano senatorju Banjaninu v senat, da pa niti ni bila vrnjena povratnica z Banjaninovim podpisom, niti ni senat o tem kaj poročal. Ker torej vabilo ni izkazano, se razprava preloži, obenem pa bo poslan senatu poziv, kaj je z dostavitvijo vabila.

Preložitvi razprave je ugovarjal zastopnik tožitelja belgrajski odvetnik dr. Diermanović, ki je navajal, da ne ve, zakaj je bilo poslano vabilo v senat, ko je vendar znano, da živi Banjanin v Belgradu in stanuje v hotelu Bristol. Sodnik je razpravo preložil na nedoločen čas.

London, 8. maja. AA. Italijanski poslanik Grandi je odpotoval v Rim, da se udeleži seje velikega fašističnega sveta.

Besedilo angleških vprašanj glede nemških mirovnih predlogov Za mir, za enakopravnost, za razorožitev

Berlin, 9. maja. Besedilo vprašanj, ki jih je britanska vlada poslala nemški vladi, in ki so jih danes objavili, se glasi:

Angleška vlada je proučila spomenico o ponovni zasedbi demilitariziranega pasu in predloge nemške vlade za mir.

Angleška vlada izjavlja, da je bilo proučevanje spomenice in predlogov potrebno, ker gre za dosega pravega mira, ki naj se ustvari na enakopravnosti in neodvisnosti vsake države in na tem, da bo vsaka država izpolnjevala prevzete obveznosti.

Zato pooblašča angleška vlada svojega poslanika v Berlinu, naj stopi v osebne stike z nemškim kancelerjem Hitlerjem glede otvoritve pogajanj.

Točke, ki jih je treba proučiti pred začetkom pogajanj so:

1. Ali more Nemčija sedaj skleniti »prave pogodbe«?

2. Kakšno je stališče nemške vlade do določb versajške pogodbe, ki se niso odpovedane. Angleški vladi ni do tega, da bi o tem vprašanju razpravljala, jasno pa je, da ji ni mogoče soglašati s stališčem Nemčije o tej točki.

3. Četrto poglavje spomenice od 31. marca upravičuje te dvome. Vse kaže, da dela razliko med nemško državo in nemškim narodom. Gre za to, ali smatra Nemčija, da je dosegla stopnjo, da lahko prizna sedanje teritorialno stanje in politični ustroj v Evropi, in da se bo na njem ravnala, razen če bi prišlo kasneje po pogajanjih in sporazumih do kakšnih izprememb.

4. Angleška vlada želi pojasniti o predlogu nemške vlade glede sklenitve letalskega pakta. Po mnenju angleške vlade je treba letalski pakt združiti z omejitvijo letalskega oboroževanja.

5. Angleška vlada pozdravlja zlasti predlagani pakt o nenapadanjih med Francijo, Nemčijo in Belgijo in morebiti tudi med Nizozemsko. Angleška vlada jemlje na znanje tudi predlog točke 17 odst. 22 o nenapadnih paktih med Nemčijo in državami na jugovzhodni in vzhodni nemški meji. Ali je Nemčija voljna podpreti te pakte še s posebnimi pogodbami o medsebojni pomoči? Angleška vlada upa, da bo Nemčija sklenila te napadalne pakte pot članica Društva narodov in v okviru Društva narodov.

6. Angleška vlada vpraša, kaj pomenijo besede »države na jugovzhodni in severovzhodni meji Nemčije«? Ali so to samo sosednje države ali pa misli Nemčija z njimi tudi Sovjetsko Rusijo, Letonsko in Estonsko? Ali je pripravljena tudi z njimi skleniti podobne pogodbe. Angleška vlada pozdravlja zlasti to, da je Nemčija pripravljena pristopiti k mednarodni pogodbi, ki bi izključevala možnost poseganja v notranja vprašanja drugih držav.

7. Nemčija predlaga v točki 22 in 19 svoje spomenice ustanovitev mednarodnega sodišča, ki bi skrbelo za točno izpolnjevanje bodočih pogodb. Angleška vlada vpraša, kakšno bi bilo razmerje tega mednarodnega sodišča do Sveta Društva narodov in stalnega mednarodnega sodišča.

ZN, sankcije in priključitev Abesinije

Zeneva, 9. maja. V krogih DN prevladuje danes vtis, da ne pride do vprašanja ukinitve sankcij vse do odgoditve zasedanja Sveta DN, ki se začne v ponedeljek. Glede sankcij pripominjajo, da to vprašanje ne spada v pristojnost Sveta DN, temveč da je zadeva koordinacijskega odbora za sankcije, v katerem je zbranih 52 članov Društva narodov, ki so sodelovali pri sankcijah; njihova stvar je, da izpremene sistem sankcij, če se jim zdi potrebno.

Hitler upa na Avstrijo

Dunaj, 9. maja. Neki nacionalno socialistični krogi trde, da poznajo zaupna navodila, ki krožijo med odličnimi člani nemške nacionalno socialistične stranke, po kateri nima vodja in kancelar rajha, Hitler, kakor je sam pred kratkim izjavil, nobenih sovražnih namer proti Avstriji. Ta navodila pravijo, da je Hitler prepričan, da dela zanj v Avstriji čas in da bo prišel dan, ko bodo z ostanki versajške mirovne pogodbe urejena tudi vsa druga odprta vprašanja.

Najzanimivejša točka teh navodil — iz njih se v ostalem vidi, da nemški krogi ne poznajo dovolj dejanskih političnih razmer v Avstriji — je namigavanje na nemške nade, da avstrijska vlada ne bo mogla zaradi zunanjih težkoč okrepiti svoj notranji položaj.

Rim, 9. maja. Dve lovski letali z goriškega letališča sta med vajo zadeli druga v drugo. Pilot enega letala podporočnik Vignoli se je ubil, podporočnik Lombardi, ki je vodil drugo letalo, pa se je rešil s padalom.

